

Jaarverslag

2017/2018

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Jaarverslag 2017/2018

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Ook ms. 'Texelstroom (1)' had in het verleden zo nu en dan te maken met ijsgang

TESO

Inhoud

Jaarverslag over 2017/2018 van de Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming5

I – Verslag van de directie aan de aandeelhouders6

II – Verslag van de Raad van Commissarissen18

III – Geconsolideerde jaarrekening 20

Geconsolideerde balans20

Geconsolideerde winst- en verliesrekening22

Geconsolideerd kasstroomoverzicht23

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening 26

1. Algemeen26

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva28

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat31

4. Materiële vaste activa € 116.508 (€ 116.520)33

5. Financiële vaste activa € 4.092 (€ 2.623)34

6. Voorraden € 1.405 (€ 1.568)34

7. Te ontvangen rente € 24 (€ 14)34

8. Belastingen en premies sociale verzekeringen € 345 (€ 0) en € 174 (€ 699)34

9. Overige vorderingen en overlopende activa € 1.056 (€ 242)34

10. Liquide middelen € 14.262 (€ 12.504)35

11. Eigen vermogen35

12. Voorzieningen € 8.892 (€ 8.327)36

13. Overige schulden € 2.596 (€ 2.069)37

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen37

15. Netto-omzet37

16. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten37

17. Uitkomst der financiële baten en lasten38

18. Belastingen39

IV – Vennootschappelijke jaarrekening 42

Vennootschappelijke balans42

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening44

19. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening45

20. Materiële vaste activa € 116.403 (€ 116.370)45

21. Financiële vaste activa € 4.994 (€ 3.363)46

22. Overige vorderingen en overlopende activa € 988 (€ 214)46

23. Liquide middelen € 14.174 (€ 12.441)46

24. Eigen vermogen46

25. Overige schulden € 2.537 (€ 1.961)47

26. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten48

27. Uitkomst der financiële baten en lasten48

28. Belastingen49

29. Gebeurtenissen na balansdatum49

V – Overige gegevens 52

VI – Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 54

Ms. 'Texelstroom' vaart op 2 maart 2018 door drijfijls richting de Texelse veerhaven

Jaarverslag 2017/2018

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

gevestigd te Texel, Pontweg 1

1797 SN Den Hoorn

telefoon: 0222 - 369600

telefax: 0222 - 369613

internet: www.teso.nl

e-mail: directie@teso.nl

Uit te brengen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, te houden op vrijdag 28 september 2018.

Personalia

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris (commissaris vanaf 2009)

P.J.M. Poelmann, vice-president (commissaris vanaf 2012)

mr. J. Dogger, secretaris (commissaris vanaf 2004)

drs. M.J. Kuip (commissaris vanaf 2001)

S. Bakker RA (commissaris vanaf 2015)

Directie:

mr. drs. C.H.S. de Waal

Doelstelling

Artikel 2 van de statuten:

'Het doel van de vennootschap is het exploiteren van een bootdienst tussen Texel en Den Helder en, in het algemeen, het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal. De vennootschap kan deelnemen in andere vennootschappen of ondernemingen en directievoeren over vennootschappen of ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel'.

Ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noordwest-Holland te Alkmaar, onder nummer 37000097.

I – Verslag van de directie aan de aandeelhouders

Algemeen

In het belang van haar passagiers heeft Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming (verder: TESO) zich verzet tegen het voorgenomen begrotingsbesluit van de regering om met ingang van 1 januari 2018, bij de aanschaf van veerboten en bij dienstverlening ten behoeve van deze schepen, omzetbelasting in rekening te gaan brengen. Burgemeesters van de Waddeneilanden en directies van de Waddenveren hebben gezamenlijk geageerd tegen dit besluit. Dit heeft niet geleid tot afstel, maar wel tot uitstel van de invoering van deze belastingmaatregel, die nu waarschijnlijk zal ingaan op 1 januari 2019. Een nadere toelichting van de impact hiervan op het tarievenbeleid volgt in de paragraaf ‘Tarieven’.

Het in 2016 in gebruik genomen vlaggenschip ms. ‘Texelstroom’ is aan het begin van het boekjaar 2017/2018 bekroond met de Shippax Award én met een nominatie voor de Marine Engineering Award. Dit vanwege het vooruitstrevende duurzame en innovatieve ontwerp van het schip, gebaseerd op de doelstelling om milieuwinst, kostenreductie en kwaliteitsverbetering te realiseren. Mede naar aanleiding van deze award heeft TESO veel verzoeken ontvangen om kennis en ervaring te delen. Vanwege het evidente belang om een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de scheepvaart heeft TESO haar inzichten gedeeld, bijvoorbeeld via een inhoudelijke bijdrage aan publicaties in vakbladen en tijdens internationale congressen waarvoor TESO als spreker werd uitgenodigd.

Op 22 mei 2017 werd de laatste reguliere afvaart met ms. ‘Schulpengat’ uitgevoerd. Op zondag 21 januari 2018 was er voor een ieder gelegenheid om persoonlijk afscheid te nemen van ms. ‘Schulpengat’. Het schip werd op die dag, speciaal voor dit doel, door TESO voor de allerlaatste keer als veerboot ingezet. Getuige de grote opkomst, de overweldigende belangstelling en leuke reacties is dit door velen gewaardeerd.

Vervoersontwikkeling

Kwantiteit

In het boekjaar 2017/2018 zijn 4,13 miljoen personen vervoerd. Dit betreft een stijging van 1,4% ten opzichte van vorig boekjaar. Deze stijging ligt in lijn met de trendmatige ontwikkeling die zich de afgelopen 10 jaar heeft voorgedaan; zo vervoerde TESO dit jaar ruim een half miljoen meer passagiers dan in 2008.

Ook de omvang van het voertuigvervoer is dit boekjaar opnieuw toegenomen. Er zijn in totaal 1,66 miljoen personenauto-equivalenten vervoerd, een stijging van 3,4% ten opzichte van vorig boekjaar. Ten opzichte van 2012/2013 is er sprake van een toename van het aantal voertuigen met ruim 18%. Het vervoersvolume groeit sedert het boekjaar 2012/2013 in absolute aantallen sneller dan ooit en bovendien beduidend sneller dan werd voorzien. Dat blijkt, indien deze ontwikkeling wordt geplaatst in perspectief van de DTV vervoersprognose voor de periode van 2008 tot 2040.

ms. ‘Texelstroom’, 5.159 met ms. ‘Dokter Wagemaker’ en 332 met ms. ‘Schulpengat’. Daarnaast zijn in totaal 82 (v.j. 37) afvaarten vervallen: 44 (v.j. 13) vanwege extreem lage waterstanden en hevige storm, 22 (v.j. 24) als gevolg van een technische oorzaak, 8 vanwege een storing aan de laadbrug in Den Helder en 8 vanwege een gijzelingsituatie in de veerhaventerminal in Den Helder. TESO heeft november 2017 bekend gemaakt de serviceverlening verder uit te breiden, door de zomer-dienstregeling met twee maanden te verlengen. Dit betekent dat met ingang van 2018 in de maanden maart en oktober iedere zondag de eerste boot om 07:00 vanaf Texel vertrekt en om 07:30 vanuit Den Helder. Dat is een uur eerder dan tot op heden het geval was. Dankzij deze eerdere afvaarten wordt de verbinding van Texel met de vaste wal verder verbeterd. Bij dit besluit is rekening gehouden met de verbreding van het seizoen en de toename van het aantal reizigers in de maanden maart en oktober. Connexxion zet extra bussen in die aansluiten op deze extra afvaarten, zodat ook voetgangers hier optimaal van kunnen profiteren.

“ De totale dienstverlening is door de reizigers hoger gewaardeerd dan vorig jaar, met een rapportcijfer van 8,38 ”

De huidige omvang van het voertuigvervoer werd daarin, in het maatgevende midden-scenario, niet eerder voorzien dan in het jaar 2025. Waar in 2008 door derden werd gesteld dat deze prognose een onrealistisch hoge groei zou voorspellen, is nu duidelijk dat de werkelijke groei alle verwachtingen van toen overtreft. Als deze trend onverminderd doorzet, dan zal de vervoersvraag binnen zeven jaar toenemen tot meer dan 2 miljoen personenauto-equivalenten. Een dergelijke kwantitatieve ontwikkeling impliceert vervolgens dat de kwaliteit onder druk zal komen te staan. Aannemelijk is dat de omliggende weginfrastructuur niet voldoende is toegerust op een dergelijke verdere groei van de verkeersintensiteit. Op de veerhaventerreinen en de aan- en toevoerwegen zal er in dat geval onvermijdelijk vaker sprake gaan zijn van vertragingen. Onder die omstandigheden zal het voor TESO geen sinecure zijn om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen waarborgen en de stijgende lijn van de klanttevredenheid te kunnen vasthouden.

Kwaliteit

Er zijn gedurende het boekjaar 2017/2018 in totaal 13.912 (v.j. 14.083) afvaarten uitgevoerd: 8.421 met

Ondanks de groei van het aantal voertuigen, kon dankzij de grotere capaciteit van ms. ‘Texelstroom’ en ms. ‘Dokter Wagemaker’, een verbetering van de vervoersprestatie worden gerealiseerd: het aantal wachtende voertuigen daalde van 139.673 tot 90.339. Dit betekent dat dit boekjaar ruim 15 van de 16 voertuigen direct, zonder vertraging, gebruik konden maken van de eerstvolgende afvaart. De gemiddelde bezettingsgraad van de voertuigdekken is gedaald tot 35,40% (v.j. 36,37%).

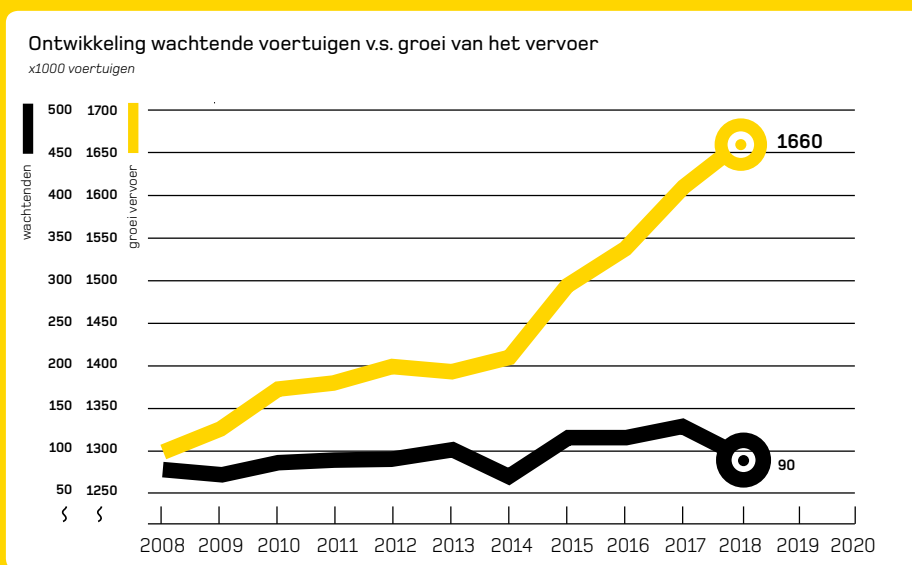
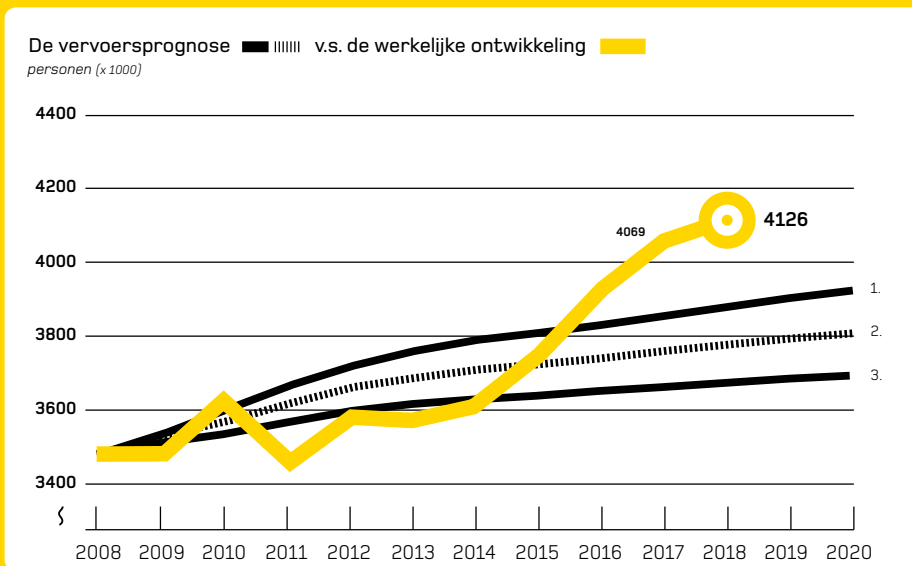
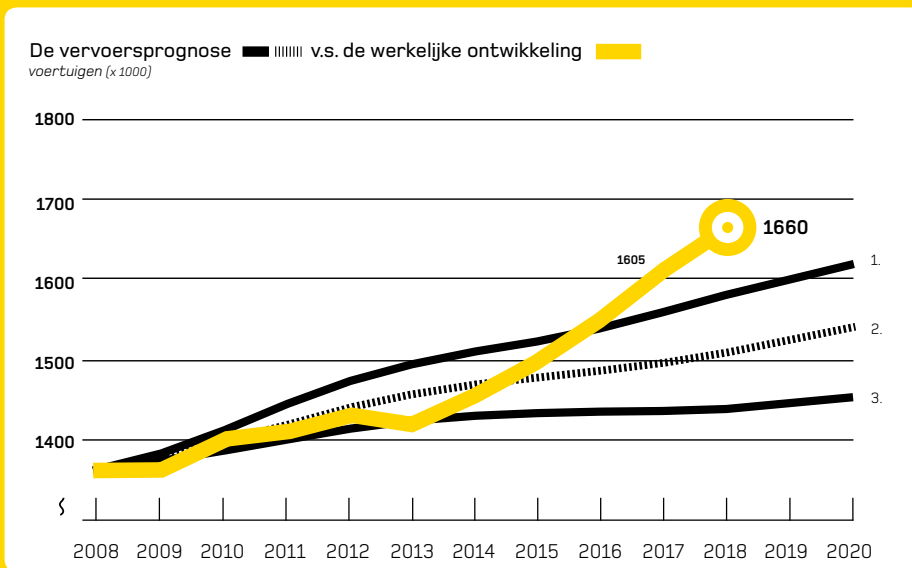
De uitslag van de ‘TESO Passagiersmonitor’ is dit jaar gebaseerd op 21.323 (v.j. 27.087) ingevulde vragenformulieren. De totale dienstverlening is door de reizigers hoger gewaardeerd dan vorig jaar, met een algemeen rapportcijfer 8,38 (v.j. 8,21). Dit is het hoogste cijfer op dit onderdeel sedert de start van de meting in 2002. Van de 15 aspecten die onderdeel uitmaken van de meting zijn er 12 met het TESO normcijfer 8,0 of hoger gewaardeerd. Bij de drie aspecten die vooralsnog lager scoren is er sprake van een toename van de waardering ten opzichte van vorig jaar: de prijs/kwaliteitsverhouding steeg van een 7,8 naar een 7,92, de parkeer- en stallingsmogelijkheden van een 7,6 naar een 7,76 en

- 1. maximum scenario
- 2. midden scenario
- 3. minimum scenario

- 1. maximum scenario
- 2. midden scenario
- 3. minimum scenario

de horecavoorzieningen op de veerhavens van een 7,5 naar een 7,6. De verkregen feedback wordt benut om de kwaliteit van dienstverlening op deze aspecten verder te verbeteren. De vernieuwde horecagelegenheid 'Bij de Boot' in Den Helder heeft, zoals beoogd, bijgedragen aan deze verhoging van de gemiddelde waardering voor de horecavoorzieningen op de veerhavens. Dit onder meer vanwege de uitbreiding van het aantal zitplaatsen, de introductie van automatische bestelzuilen en een verruiming van de openingstijden.

Bedrijfsontwikkeling

Ms. 'Texelstroom' is in dit boekjaar van 1 tot en met 18 april 2017 en vanaf 24 mei 2017 ingezet als dienstboot. De tussenliggende onderhoudsperiode is gebruikt om garantiewerkzaamheden uit te kunnen voeren als mede om de afbouw van de CNG (gecomprimeerd aardgas) installatie aan boord te kunnen voltooien. In de nacht van 8 op 9 mei 2017 werd voor de eerste keer CNG gebunkerd, vervolgens zijn testvaarten uitgevoerd, dit mede ten behoeve van de te verkrijgen ontheffing voor het varen op CNG. De keuze voor deze brandstof is ingegeven door het feit dat TESO haar dienstverlening verder wil verduurzamen en tevens, met oog op de inzetperiode van het schip tot 2040, niet langer afhankelijk wil zijn van één soort brandstof. Bij het varen op CNG is er ten opzichte van het varen op diesel sprake van een significante reductie van roet en fijnstof en wordt tevens de stikstof uitstoot verminderd. Zo heeft TESO een belangrijke vervolgstap gezet in de richting van volledig schoon varen in de toekomst. Bijkomend (milieu)voordeel van CNG ten opzichte van diesel is dat de brandstoflevering geschiedt via een vaste leiding, in plaats van door bunkerboten. TESO heeft gepoogd om met een innovatief ultrasoon antifouling systeem aangroei op de scheepsrump op milieuvriendelijke wijze tegen te gaan. Dit systeem voldeed echter niet aan de verwachtingen, de waterwrijving nam toe en dit had in de loop van 2017 een negatief effect op de prestaties van het schip qua (acceleratie)snelheid en brandstofverbruik. Om die reden is tijdens de garantiedokbeurt in januari alsnog een traditioneel antifouling systeem aangebracht. Tijdens de contractuele garantiedokbeurt van ms. 'Texelstroom', die van 9 januari tot 6 februari 2018 werd uitgevoerd bij Damen in Rotterdam, zijn diverse optimalisaties doorgevoerd die hebben geleid tot een beter vaargedrag, een lager brandstofverbruik en een verbeterde prestatie van het schip op het vlak van betrouwbaarheid, continuïteit en kwaliteit.

Ms. 'Molengat' werd onder een relatief gunstig gesternte verkocht in 2007, namelijk vlak voor het

uitbreken van de wereldwijde economische crisis. Bij dezelfde scheepsmakelaar die eerder ms. 'Molengat' verkocht staat ms. 'Schulpengat' sedert 2015 in de verkoop. TESO voelt zich verantwoordelijk voor het vinden van een bij haar kernwaarden passende volgende bestemming voor ms. 'Schulpengat'. Kort gesteld betekent dit dat TESO als verkoper, van potentiële kopers overtuigend bewijs verlangt dat zij het schip varend veilig zullen exploiteren en/of veilig en duurzaam zullen recyclen. Tot op heden heeft zich nog geen geschikte koper 'voor de vaart' aangediend.

Dit heeft vooral te maken met de configuratie van ms. 'Schulpengat', hetgeen inhoudt dat het schip vaste laad en los faciliteiten op de wal nodig heeft, geen kleppen voor en achter heeft, er in het schip geen directe verbinding tussen de voertuigdekken is en dat het schip volgens de klassekwalificatie wordt beschouwd als een binnenschip en daardoor niet voor alle vaargebieden inzetbaar is. Tevens heeft het schip voor veel potentiële kopers een te geringe vrachtwagen-capaciteit, wordt het schip ondanks haar goede staat van onderhoud door veel partijen als oud beschouwd en zijn er geen slaapfaciliteiten voor de bemanning.

De in 2011 in gebruik genomen voertuigautomaten zijn in het voorjaar van 2017 vervangen door nieuwe automaten. Deze zijn voorzien van relatief veel standaard hardware componenten, kunnen het verwerkingsproces per voertuig sneller afronden en maken gebruik van een nieuw lengtemeetsysteem, om zo te bereiken dat er minder meetfouten als gevolg van 'bumperkleven' in de automaatrijbanen optreden. Om het proces bij de voertuigautomaten in geval van piekdruk te versnellen én om de kwetsbaarheid in geval van een storing van een individueel component te verminderen zijn mobiele managementschermen ontwikkeld. Daarmee kunnen TESO medewerkers, indien zich incidentele storingen voordoen, bij de automaten ondersteunende service verlenen zodat het toelatingsproces ook dan vlot doorgang kan vinden. Sedert een aantal jaren wordt een informatiewagen (tekstkar) ingezet om voertuigen met een maximale lengte van 6,5 meter die reeds over een ticket beschikken, te scheiden van het overige verkeer. Dit heeft in combinatie met de vernieuwde voertuigautomaten de doorlooptijd bij de loketten en automaten aanzienlijk verbeterd. Om te bevorderen dat voertuigbestuurders snel de juiste rijbaan kiezen zijn er in maart 2018 matrixborden aangeschaft. Deze matrixborden zijn energiezuinige dynamisch route informatie panelen met een lenstechniek, die mogelijk maakt dat weggebruikers de panelen op grotere afstand kunnen lezen.

Proosten na de ontvangst van de Shippax Award, tijdens de Ferry Shipping Conference aan boord van ms. 'La Superba'

Naar aanleiding van het toegenomen aantal verkochte voorrangspassen (per 31 maart 2018 zijn er 3.087 in omloop), heeft TESO dit boekjaar het gebruik van de voorrangsbanen met extra aandacht gemonitord. Daarbij is gebleken dat de capaciteit van de voorrangsbanen op Texel en in Den Helder doorgaans toereikend is wanneer er sprake is van wachttijden. Deze capaciteit schiet wel regelmatig te kort op momenten waarop er geen sprake is van enige wachttijd. Op basis van deze inzichten is er, omdat het voorrangrecht betrekking heeft op 'een plaats aan boord tijdens de eerstvolgende afvaart', maar geen recht biedt op 'een bepaalde plaats aan boord tijdens de eerstvolgende afvaart', vooralsnog geen aanleiding om de voorrangsregeling en -voorwaarden te wijzigen. TESO zal de ontwikkeling ten aanzien van het gebruik van de voorrangsbanen op de voet blijven volgen om, indien dat in de toekomst nodig blijkt te zijn, alsnog wijzigingen door te voeren.

In samenwerking met de Stichting Loodsen in het Landschap is het project 'Opwaardering uitstraling veerhavengebied Texel' afgerond, met financiële ondersteuning van Stift, Waddenfonds en Provincie Noord-Holland. Met deze ingreep is een eerste stap gezet om het gebied van een aantrekkelijkere uitstraling

te voorzien. Overwogen wordt om op termijn een vervolgproject te initiëren, echter vooralsnog is nog niet duidelijk of, en zo ja op welke termijn, dit het geval zal zijn.

Het afgelopen boekjaar zijn 64 (v.j. 84) aandelen van eigenaar gewisseld en per einde boekjaar zijn er in totaal 3.151 (v.j. 3.147) aandeelhouders.

Resultaat

In de vennootschappelijke jaarrekening van TESO is de omzet met ruim drie procent toegenomen tot € 24.215.000 (v.j. € 23.391.000). Deze stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door de toename van het voertuigvervoer met 3,4% (v.j. 3,6%). Het omzet-aandeel van de ticketverkoop via de website is toegenomen tot 31,8% (v.j. 27,6%). Gedurende dit boekjaar was bij aankomst op de veerhaven in Den Helder 57,0% van de voertuigbestuurders reeds in het bezit van een geldig bootticket, in de maand januari 2018 was dit aandeel met 66,3% het hoogst.

De kostprijs van de omzet in dit boekjaar is gestegen tot € 20.381.000 (v.j. € 18.049.000). Deze stijging is deels incidenteel van aard en met name het gevolg van de stijging van de inkoopprijs van brandstoffen en de vorig jaar ingevoerde stelselwijziging die tot hogere afschrijvingslasten leidt. De algemene beheerskosten zijn dit boekjaar toegenomen met € 523.000, voornamelijk vanwege incidentele kosten die samenhangen met het langer aanhouden van ms. 'Schulpengat' en de ingebruikname van ms. 'Texelstroom'. De uitkomst van de post financiële baten en lasten bedraagt € 605.000 en laat zich hoofdzakelijk verklaren door de verkoop van de resterende positie perpetuele obligaties met een positief koersresultaat ten opzichte van het vorige boekjaar. Het boekjaar wordt afgesloten met een resultaat na belastingen ad € 1.329.000 (v.j. € 2.894.000).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de opbrengsten en kosten van groepsmaatschappij Rebotex B.V. (Op de Boot) toegevoegd. Rebotex B.V. heeft in het boekjaar 2017/2018 een omzet gerealiseerd van € 3.676.000 (v.j. € 3.239.000). Naast de jaarlijks geïndexeerde pachtsom is er sprake van een positief resultaat ad. € 162.000 (v.j. € 109.000).

Tarieven

Het afgelopen boekjaar zijn de vervoerstarieven opnieuw niet verhoogd. Het doorlopend streven naar 'betaalbaarheid voor alle gebruikers' heeft erin geresulteerd dat de vervoerstarieven in 2018 lager zijn dan in 2002. Een fiscale maatregel die per 1 januari 2019 in zal gaan (heffing van 21% omzetbelasting in plaats van 0% op de aankoop en het onderhoud (diensten) van de schepen), stelt TESO voor een dilemma. Omdat op de bootkaartjes vooralsnog geen btw in rekening wordt gebracht kan deze additionele btw-kostenpost niet door TESO worden verrekend. Dit zal dus leiden tot een kostenstijging, die op enig moment doorbelast dient te worden in de prijs van het bootkaartje. Een door de overheid aangereikte alternatieve optie is dat TESO btw op de prijs van het bootkaartje in rekening kan gaan brengen. In dat geval zullen de bedrijfskosten voor TESO niet stijgen, zelfs licht dalen, maar dat heeft dan wel als consequentie dat de te innen omzetbelasting op het bootkaartje de prijs van de overtocht verhoogt. Het dilemma is derhalve dat reizigers "linksom of rechtsom" geconfronteerd zullen gaan worden met een prijsverhoging. Op basis van een zorgvuldige afweging zal TESO conform haar kernwaarden kiezen voor de meest

betaalbare oplossing voor haar reizigers. Vooralsnog lijkt het voor de reizigers in financiële zin het minst nadelig om de komende jaren eerst de tarieven gefaseerd te verhogen, wanneer dat nodig is om de stijging van de inkoopkosten als gevolg van de omzetbelasting te compenseren. In een later stadium, uiterlijk voordat het volgende schip wordt aangeschaft, zal alsnog btw geheven gaan worden op de boottickets. Besluitvorming ten aanzien van het met ingang van het volgende kalenderjaar te implementeren tarievenbeleid zal telkens in de loop van het boekjaar plaatsvinden aan de hand van het lange termijn financieel plan.

Medewerkers

Het gemiddelde aantal TESO medewerkers is op basis van verloonde mensjaren 102,4 (v.j. 100,5). Bij Op de Boot (Rebotex B.V.) waren op basis van verloonde mensjaren gemiddeld 31,8 (v.j. 26,9) mensen werkzaam. Deze gemiddelden zijn opgebouwd door de inzet van 156 medewerkers bij TESO en 45 medewerkers bij Op de Boot (Rebotex B.V.).

Risicobeheersing

TESO is in 1907 door de Texelaars opgericht met als doelstelling om met een eigen veerdienst, een eigen vervoersorganisatie van de reizigers voor de reizigers, optimaal invulling te geven aan een goede bereikbaarheid van het eiland. Sindsdien is het doel van TESO ongewijzigd gebleven. Om nu en in de toekomst optimaal invulling te kunnen blijven geven aan deze doelstelling stelt TESO hoge eisen aan haar presteren op de resultaatgebieden veiligheid, continuïteit, kwaliteit, betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid. Jaarlijks worden gesignaleerde kansen en bedreigingen ten aanzien van deze resultaatgebieden geëvalueerd, waarbij op basis van de geïdentificeerde verbetermogelijkheden en risico's onderzocht wordt welke actie vereist is om hier adequaat naar te handelen. Vervolgens vloeien hier keuzes uit voort die een belangrijk onderdeel vormen van de bedrijfsbegroting voor het volgende boekjaar. Het beleid van TESO is risicoovers waarbij risicomanagement in alle lagen van de organisatie wordt erkend als een proces van primair belang. Iedereen draagt bij aan het identificeren van risico's en bijbehorende beheersingsmogelijkheden. Op het niveau van de Raad van Commissarissen en het management ligt het zwaartepunt bij het strategisch bewustzijn en binnen de organisatie voornamelijk bij

operatie, financiën en compliance. Ten behoeve van het risicomanagement worden diverse instrumenten ingezet, zoals onder andere de interne audits, de externe ISO/ISM audits door classificatiebureau Lloyds Register, de passagiersmonitor, (tussentijdse) controles door accountant EY, klachten- en incidenten-rapportages, kas en voorraadcontroles en 5-jaarlijks RI&E inzake de arbeidsrisico's. Verdergaande digitalisering ondersteunt TESO in haar ambitie om operationele processen te versnellen. Vanwege de complexiteit van het ICT-landschap en de daaraan verbonden risico's, afgezet tegen de relatief beperkte omvang van de TESO organisatie, is de faciliterende rol op dit vlak hoofdzakelijk uitbesteed aan ter zake deskundige externe partijen. Zo is het werkplekbeheer centraal belegd bij een leverancier die voldoet aan ISO 9001:2015, ISO 27001, PCI-DSS, ISO 14001 en ISAE 3400.

Met oog voor relevante ontwikkelingen in de omgeving van TESO wordt op basis van de begroting, alsmede aan de hand van de financiële en operationele kwartaal-rapportages, de bedrijfsontwikkeling actief gemonitord om tussentijds te kunnen bijsturen indien dat vereist is. Het vermogensbeheer en cashmanagement vinden plaats aan de hand van het beleggingsstatuut, waarvan financiële instellingen die dienstverlenend zijn aan TESO over een exemplaar beschikken.

het kunnen verwerven van een veerboot op basis van de daartoe vooraf aan de hand van een lange termijn financieel plan gespaarde financiële middelen en het doorvoeren van minimale tariefsverhogingen, thans in de positie verkeert om optimaal invulling te kunnen blijven geven aan haar statutaire doelstelling: het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal.

Bedrijfsmatige risico's die zich in het boekjaar 2017/2018 hebben voorgedaan c.q. hebben geopenbaard betreffen de afhankelijkheid van de in slechte onderhoudsstaat verkerende afmeerinrichtingen waarvan de Rijksoverheid eigenaar is, diverse operationele aandachtspunten die voortvloeien uit de trendmatig hogere vervoersgroei dan werd voorzien in de DTV vervoersprognose en het feit dat zich per einde boekjaar nog geen geschikte potentiële koper heeft aangediend voor ms. 'Schulpengat'.

TESO betreurt, met name voor de medewerkers, leveranciers en huidige klanten van La Naval, dat deze genomen werf er niet in is geslaagd om de aansprekende onderhanden nieuwbouwprojecten voldoende rendabel te laten zijn. De insolventiesituatie bij La Naval ontstond op 10 oktober 2017, ruim 14 maanden na de levering van ms. 'Texelstroom'. Op dat moment was het garantiejaar afgerond en het leeuwendeel van de garantiepunten naar behoren afgehandeld.

De verwerkingssnelheid bleek ruim twee keer zo hoog als die bij de bestaande voertuigautomaten...

Om de kwaliteit en deskundigheid van de interne organisatie te waarborgen zijn er, naast vrijwillige studiefaciliteiten, voor een aantal functies verplichte opleidingen en worden er veiligheidstrainingen aan boord van de schepen georganiseerd. Om adequaat te kunnen inspelen op relevante veranderingen in de externe omgeving wordt in toenemende mate een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen en de flexibiliteit van de medewerkers. Voor zover dit belangrijke wijzigingen in de organisatie tot gevolg heeft, wordt hieromtrent vooraf advies van de ondernemingsraad ingewonnen. Het resultaat van voornoemde aanpak is dat TESO de achterliggende jaren met het geboekte succes ten aanzien van de noodaanlandingen in Den Helder en op Texel, erkenning vanuit de externe omgeving vanwege de voortrekkersrol op het gebied van duurzaamheid, reductie van het brandstofverbruik per vervoerde eenheid, het verminderen van de afhankelijkheid van diesel,

Dit betekent dat de bedrijfsmatige risico's in deze situatie voor TESO relatief beperkt zijn. Dit niet alleen in financiële zin, maar tevens in technisch en operationeel opzicht, dankzij het feit dat bij de aanbesteding in 2014 werd bedongen dat een groot aantal lokale leveranciers als subcontractor betrokken zou zijn bij de bouw van ms. 'Texelstroom'. Die leveranciers zijn jegens TESO rechtstreeks verantwoordelijk voor de service, het onderhoud en de garanties met een langere looptijd.

Uitdagingen die thans prioriteit genieten zijn het realiseren van een verdere optimalisering van de verkeerskundige afwikkeling op en rondom de veerhaven van Den Helder, het vernieuwen van de TESO website, het uiterlijk per september 2018 op een TESO conveniërende wijze afscheid nemen van ms. 'Schulpengat' en het verkrijgen van een definitieve ontheffing voor het varen op CNG. Voor wat het laatste punt betreft hebben

Op 7 april 2017 ging de pilot met de nieuwe voertuigautomaat van start (automaat uitgevoerd in de kleur rood)

emissiemetingen recentelijk aangetoond dat een dual fuel motor aan boord, in combinatie met een katalysator, in alle opzichten voldoet aan de normen die de Inspectie Leefomgeving en Transport hiervoor hanteert. In vervolg op wat hiervoor is vermeld over de kwantitatieve vervoersontwikkeling is het relevant om te constateren dat er op Texel thans met breed draagvlak wordt nagedacht over implementatie van maatregelen die mogelijk een rem zetten op de kwantitatieve vervolgonwikkeling. De titel van het Texelse coalitieakkoord van 3 mei 2018 van Texels Belang, VVD en GroenLinks is wat dat betreft veelzeggend: 'Balans Brengen'. Om te bevorderen dat proactieve, passende maatregelen worden getroffen die er toe zullen bijdragen dat Texel op termijn goed bereikbaar blijft, zal TESO haar inzichten met verantwoordelijken op de relevante beleidsterreinen blijven delen.

Innovatie

Om wachttijden te beperken en de capaciteit van de grotere schepen adequaat te kunnen benutten is ingezet op 'straight through processing' bij de voertuigautomaten om de benodigde tijd per transactie verder te verkorten. Op 7 april 2017 ging op één rijbaan een pilot van start met een in samenwerking met de leveranciers speciaal voor TESO ontwikkeld nieuw type voertuigautomaat, te herkennen aan de kleurvoering in

rood. Reeds in de eerste week van de testfase kon worden vastgesteld dat de resultaten ruimschoots voldeden aan de geformuleerde projectdoelstellingen. De verwerkingssnelheid bleek ruim twee keer zo hoog als die bij de bestaande voertuigautomaten. Derhalve werd besloten om voor aanvang van het zomerseizoen ook de twee andere automaten te vervangen door dit nieuwe type. De theoretische toelatingscapaciteit van deze drie automaten is ruim 900 voertuigen per uur. Dit is beduidend meer dan de totale voertuigdekcapaciteit van de beide schepen. Het belang van deze hoge capaciteit laat zich voornamelijk verklaren door de beperkte opstelruimte tussen de loketten en de veerboot, waardoor het in geval van drukte noodzakelijk is om gedurende de laatste minuten van het laadproces in hoog tempo toegang te verlenen aan voertuigen die op dat moment op het terrein voor de (automatische) loketten staan te wachten. De voertuiglengte, van ruim 90% van de voertuigen die jaarlijks naar Texel reizen, is korter dan 6,50 meter en in beginsel kunnen al die voertuigen met een vooraf gekocht ticket met kentekenherkenning door de automatische toegangspoorten rijden. TESO zal bevorderen dat bestuurders zich bewust worden van deze mogelijkheid, en zal daar tevens de nieuwe website voor gebruiken die in het najaar van 2018 de huidige website zal gaan vervangen.

De ticketautomaten voor voetgangers in de veerhaventerminal zijn in het boekjaar 2017/2018 vernieuwd.

Ook voetgangers maken in toenemende mate gebruik van de selfservice faciliteiten die TESO met haar leveranciers heeft ontwikkeld. Zo werden bijvoorbeeld in de traditioneel drukste vervoersmaand augustus in 2015 ruim 39.000 tickets bij het fietsen- en personenloket verkocht, per augustus 2017 was dit aantal gedaald tot circa 32.500 tickets, terwijl het aantal voetgangers in die periode is toegenomen van afgerond 67.000 naar 75.000 (een stijging van 12%).

De vaarploegen hebben zich de bediening van het nieuwe schip ms. 'Texelstroom' op professionele wijze eigen gemaakt. De medewerkers hebben waardevolle input geleverd aan het projectteam om zo verdere verbeteringen te kunnen doorvoeren in de technische configuratie en het gebruik van de innovatieve systemen, met enerzijds de doelstelling om het energieverbruik verder te reduceren en anderzijds te komen tot een optimalere inzet van de beschikbare energiebronnen. Ms. 'Texelstroom' gebruikt als eerste Europese veerboot CNG, het Maritiem Instituut Willem Barentsz heeft hiervoor de benodigde nieuwe opleiding ontwikkeld en de cursussen voor de medewerkers verzorgd. De projectleider van ms. 'Texelstroom' stelt bij de afronding van dit nieuwbouwproject een rapportage op die omstreeks 2028 als startpunt zal fungeren voor het projectteam dat dan een aanvang zal maken met de voorbereiding van het nieuwbouwproject gericht op de vervanging van ms. 'Dokter Wagemaker' in 2031.

langdurige uitval van de reguliere fuikinstallatie, binnen uiterlijk 48 uur een noodbrug in de noodfuik bevestigd. Op Goede Vrijdag, 30 maart 2018, bleek opnieuw het belang van het kunnen beschikken over een vaste noodbrug in Den Helder, tijdens een twee uur durende stremming van de reguliere bruginstallatie. In dat korte tijdsbestek vormden zich files tot ver buiten Den Helder. Uit een onder regie van de gemeente Den Helder met alle betrokken instanties uitgevoerde evaluatie blijkt dat de fileoverlast zich niet in deze mate zou hebben voorgedaan indien de vaste noodbrug direct beschikbaar zou zijn geweest en daarnaast de Dijkweg zou zijn opengesteld voor het bufferen van het verkeer naar Texel.

Als gevolg van een Wet openbaarheid van bestuur verzoek door de media is recentelijk algemeen bekend geworden dat de veerhaveninrichtingen in een matige conditie verkeren en dat er sprake is van verhoogde risico's. Wat TESO betreft was dit geen nieuws, de afgelopen jaren is vertrouwelijk met Rijkswaterstaat gesproken over dit onderwerp.

Daarbij heeft TESO als partner van Rijkswaterstaat bij herhaling benoemd dat er sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het deugdelijk organiseren en onderhouden van een betrouwbare walverbinding. De onderlinge rolverdeling daarbij is dat TESO primair verantwoordelijk is voor de continuïteit van het varen en Rijkswaterstaat voor het in goede staat houden van de veerhavens. TESO heeft aangedrongen op

zal plaatsvinden en de periode die tot deze renovatie op verantwoorde wijze dient te worden overbrugd. In het boekjaar 2017/2018 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de verkeersbewegingen op de N250 en wat er zoal gedaan kan worden om de doorstroming te verbeteren. Daarbij speelt randvoorwaardelijk mee dat er, met name in vergelijking tot de dagelijkse knelpunten in de Randstad, op de N250 relatief weinig frequent sprake is van filevorming. TESO verwacht dat vanuit 'De Kop Werkt!', het regionaal stimuleringsprogramma van de vier kopgemeenten Texel, Den Helder, Hollands Kroon en Schagen en de provincie Noord-Holland, in het boekjaar 2018/2019 kansrijke initiatieven zullen worden ontplooid om op korte termijn verkeerskundige verbeteringen te implementeren. Een zogenaamde 'Groene Golf' voor het Texelverkeer de stad uit zou kunnen bijdragen aan een verkorting van de lostijd van de schepen en zou daarnaast Den Helder telkens relatief snel ontdoen van de maximaal 340 voertuigen die zich tot op heden in een zogenaamde harmonica beweging (optrekken-remmen) over de N250 de stad uit bewegen.

De sterke stijging van de vraag naar vervoer bevestigt dat het noodzakelijk was om de capaciteit van ms. 'Texelstroom' te vergroten ten opzichte van ms. 'Dokter Wagemaker'. Het laden en lossen van de 40 personenauto-equivalenten die dit schip extra kan vervoeren neemt zoals verwacht meer tijd en dat dan vooral in Den Helder vanwege de beperkte opnamecapaciteit van de aansluitende infrastructuur en de krap bemeten ruimte op het terrein. Een deel van de oplossing voor het tijdsverlies dat hierdoor optreedt kan incidenteel worden gerealiseerd door het verkorten van de vaartijd door versneld over te varen. Dat volstaat echter niet op alle momenten om stipt binnen de dienstregeling te kunnen blijven. Mede om die reden wordt bezien of de opstelruimte voorbij de loketten kan worden vergroot, zo ja dan zal dat leiden tot een beperkte verkorting van de laadtijd. In opdracht van TESO wordt hiervoor een aantal mogelijke varianten onderzocht: het verbreden van de oprit naar het bovenopstelterrein en/of het verbreden van dat terrein, aan de zuid- of noordzijde. Het ambitieuze streven is de vergunningen hiervoor uiterlijk in september verkregen te hebben, opdat de werkzaamheden eind 2018 van start kunnen gaan. Een andere pilot die mogelijk plaats zal vinden in het boekjaar 2018/2019 betreft het idee om nadat de bus is vertrokken richting het NS station op drukke momenten de busbaan beschikbaar te stellen als bufferruimte voor de staart van de stroom voertuigen die het schip verlaten. Op die manier kan naar verwachting belangrijke tijdswinst worden behaald bij het lossen en dus eerder worden gestart met het

laadproces. De voertuigen die naar de busbaan worden verwezen zullen ter hoogte van het Molenplein via een doorsteek (die soms door de bus wordt gebruikt) naar de gebruikelijke route worden geleid.

Ruim 60% van de bezoekers van de TESO website gebruikt de website met een mobiele telefoon of tablet. Om die reden wordt bij de ontwikkeling van de nieuwe TESO website het 'mobile first'-principe gehanteerd. Dit betekent dat de nieuwe website op alle soorten devices gebruiksgemak biedt en qua presentatie rustig, duidelijk en overzichtelijk oogt. Daarnaast komt er een gebruiksvriendelijkere versie van 'MijnTESO', waarbij voor frequente reizigers er meer mogelijkheden zijn om tickets zelf te kunnen beheren. Het ontwerp van deze nieuwe versie wordt gebaseerd op onder andere input uit een afstudeeronderzoek van een stagiair inzake 'MijnTESO' en op basis van nader onderzoek uitgevoerd door Fabrique, een strategisch ontwerp bureau dat de voorkant van de nieuwe website voor TESO ontwikkelt.

Per november 2018 zal de exploitatie van de horecagelegenheid op de Texelse veerhaven worden overgedaan aan Op de Boot (Rebotex B.V.). Het Havenrestaurant blijft gesloten, de snackbar zal uiterlijk in het najaar van 2019 worden vernieuwd en qua uitseling en assortiment meer in lijn worden gebracht met de horecavoorziening op de veerhaven in Den Helder.

De financiële positie is vooralsnog voldoende om de komende jaren de bedrijfsmiddelen op orde te houden. TESO is gestart met de opbouw van liquiditeiten om omstreeks 2031 de vervanging van ms. 'Dokter Wagemaker' op basis van eigen middelen mogelijk te maken. De toekomstige resultaatontwikkeling wordt in verregaande mate bepaald door de ontwikkeling van het volume van het voertuigvervoer, de effectiviteit van de interne kostenbeheersing, de inkoopprijs van de brandstoffen en de impact van de nieuwe belastingmaatregel die waarschijnlijk per 1 januari 2019 zal ingaan.

Texel, 28 juni 2018

mr. drs. C.H.S. de Waal, directeur

” In het boekjaar 2017/2018 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de verkeersbewegingen op de N250... ”

Toekomst

Dankzij het vaste brugdeel in de noodaanlanding op Texel is TESO daar sinds 2016 niet langer volledig afhankelijk van de reguliere fuik om voertuigen te kunnen overzetten naar Den Helder. Indien de normale fuik niet kan worden gebruikt is het vrijwel direct mogelijk om uit te wijken naar de noodbrug en de verbinding te continueren met inzet van de beneden voertuigdekken van de beide veerboten. In de noodfuik in Den Helder daarentegen bevindt zich geen vaste noodbrug. Vooralsnog geldt daar de afspraak dat Rijkswaterstaat in geval van

het realiseren van verbetering voor wat het onderhoud van de havens betreft. Rijkswaterstaat heeft zich in reactie op deze feedback constructief opgesteld en in 2017 werd de eerste verbetering zichtbaar. Zo is toen de valbeveiliging van de brug in Den Helder gerepareerd en getest. Eind mei 2018 is ook de reparatie van de valbeveiliging van de brug op Texel afgerond en binnenkort wordt deze getest. TESO zet haar constructieve dialoog met Rijkswaterstaat voort met positieve verwachtingen over het vervolg. De belangrijkste punten die daarbij op de agenda staan betreffen de grootschalige renovatie die vermoedelijk in 2022

Zaterdag 29 april 2017, de schepen in de Texelse veerhaven met op het eiland de meierblissen

II – Verslag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft toezicht gehouden op het beleid en op de algemene gang van zaken van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming. De Raad van Commissarissen heeft bij de vervulling van deze taak de in aanmerking komende belangen van de stakeholders bij de vennootschap afgewogen. De Raad van Commissarissen heeft in haar functioneren aangesloten bij de visie en kernwaarden van de organisatie en heeft daarbij nadrukkelijk aandacht gehad voor de continuïteit van de organisatie en daarmee voor de veerdienst Texel – Den Helder.

De Raad van Commissarissen heeft de directie geadviseerd over het te voeren beleid. Deze taak werd uitgevoerd vanuit een proactieve en constructieve benadering, op basis van onderling vertrouwen en vertrouwen naar de directie. Door twee leden van de Raad van Commissarissen is het jaarlijkse functionerings-gesprek met de directie gevoerd, waarvan verslag is gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

Naast de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders op de laatste vrijdag in september, heeft de Raad van Commissarissen in het boekjaar nog zesmaal vergaderd en overleg gevoerd met de externe accountant. Tussentijds is er informeel contact geweest tussen individuele leden van de Raad van Commissarissen en de directie over diverse belangwekkende ontwikkelingen. Een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen heeft een overlegvergadering met de ondernemingsraad van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming bijgewoond.

De Raad van Commissarissen heeft zijn eigen functioneren aan kritische reflectie onderworpen en zorggedragen voor zijn scholing en ontwikkeling.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen

Naast de jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals het te voeren algemeen en financieel beleid, de begroting en de jaarverslaggeving, is in de vergaderingen van de Raad van Commissarissen aandacht geweest voor een aantal specifieke onderwerpen.

- Het ‘fiscale dossier’ heeft in het boekjaar 2017-2018 de

benodigde aandacht van de Raad van Commissarissen gehad, in het bijzonder het voornemen van de regering om met ingang van 2019 omzetbelasting te gaan heffen bij de aanschaf, het onderhoud en de reparatie van zeeschepen, waartoe de veerboten van TESO gerekend worden. De effecten van de fiscale wijzigingen, waartoe tevens verhoging van het lage tarief van omzetbelasting en verlaging van de vennootschapsbelasting worden gerekend, hebben op langere termijn een materiële impact op TESO.

- De continuïteit van de veerdienst is één van de permanente aandachtsgebieden van de Raad van Commissarissen. Mede bepalend voor de continuïteit is de kwaliteit en betrouwbaarheid van de aanlandingsinrichtingen. Gezien de zorgelijke technische staat van deze installaties is het onvermijdelijk dat de Raad van Commissarissen dit op haar agenda heeft gehad.

- De voortdurende stijging van de vervoerscijfers heeft om diverse redenen de aandacht van de Raad van Commissarissen. Op de langere termijn is deze relevant voor de vervoersprognose en de daarmee samenhangende toekomstige investeringen. Actueel is het belang van een efficiënte belading en het lossen van de schepen. De bereikbaarheid van het haventerrein in Den Helder is daarom een agendapunt geweest van de Raad van Commissarissen.

- De bestemming van ms. Schulpengat is behandeld in diverse vergaderingen. De Raad van Commissarissen streeft met de directie naar een verantwoorde alternatieve inzet of een duurzame buitengebruikstelling. Per einde boekjaar is hierin nog geen besluit genomen.

Het jaarlijkse gesprek met de externe accountant

In dit gesprek dat op 29 juni 2017 is gevoerd, werd door de externe accountant vastgesteld dat de gang van zaken binnen Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming op het gebied van administratieve beheersing in het boekjaar 2016/2017 naar behoren is verlopen. Aansluitend heeft de Raad van Commissarissen besloten de externe accountant Ernst & Young te vragen voor de controle op het jaar 2017/2018 een offerte aan te leveren. Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders is vastgesteld dat er geen bezwaar is tegen opdrachtverlening aan Ernst & Young, vervolgens is de controleopdracht voor 2018/2018 verleend.

Preadvies

Wij bieden u hierbij de door de directie opgemaakte jaarrekening 2017/2018 aan. Deze jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring door Ernst & Young Accountants LLP. De accountantsverklaring is in het hoofdstuk 'overige gegevens' opgenomen.

Wij stellen u voor:

1. De jaarrekening 2017/2018 overeenkomstig artikel 23 punt 7 van de statuten, vast te stellen zoals deze door de directie is opgemaakt.
2. De voorgestelde winstbestemming goed te keuren.
3. De directie te dechargeren voor het gevoerde beleid en de commissarissen voor het gehouden toezicht over het boekjaar 2017/2018

Texel, 28 juni 2018

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

P.J.M. Poelmann, vice-president

mr. J. Dogger, secretaris

drs. M.J. Kuip

S. Bakker RA

III – Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	31 maart 2018		31 maart 2017	
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	4				
Schepen		110.659		110.505	
Bedrijfsgebouwen		1.712		949	
Overige vaste activa		3.739		3.482	
Activa in uitvoering		398		1.584	
			116.508		116.520
Financiële vaste activa	5		4.092		2.623
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden	6		1.405		1.568
Vorderingen					
Debiteuren		517		129	
Te ontvangen rente	7	24		14	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	345			
Overige vorderingen en overlopende activa	9	1.056		242	
			1.942		385
Liquide middelen	10		14.262		12.504
Totaal			138.209		133.600

Passiva

	Ref.	31 maart 2018		31 maart 2017	
EIGEN VERMOGEN	11				
Geplaatst kapitaal		45		45	
Herwaarderingsreserve		23.557		22.267	
Statutaire reserve		97.375		93.277	
Onverdeelde winst		1.329		2.894	
			122.306		118.483
VOORZIENINGEN	12		8.892		8.327
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Leveranciers		977		1.234	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	174		699	
Pensioen		284		129	
Vooruit ontvangen plaatskaarten		2.980		2.659	
Overige schulden	13	2.596		2.069	
			7.011		6.790
Totaal			138.209		133.600

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2017/2018		2016/2017	
Netto-omzet	15	27.205		25.994	
Kostprijs van de omzet	16	<u>-21.562</u>		<u>-19.066</u>	
Bruto-omzetresultaat		5.643		6.928	
Algemene beheerskosten	16	<u>-4.487</u>		<u>-3.809</u>	
Bedrijfsresultaat		1.156		3.119	
Uitkomst der financiële baten en lasten	17	<u>605</u>		<u>661</u>	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		1.761		3.780	
Belastingen	18	<u>-432</u>		<u>-886</u>	
Resultaat na belastingen		<u><u>1.329</u></u>		<u><u>2.894</u></u>	

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizenden euro's

	Ref.	2017/2018		2016/2017	
Kasstroom uit operationele activiteiten:					
Resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering		1.761		3.780	
Afschrijvingen	4	6.056		4.195	
Mutaties waardering effecten	5	-553		-555	
Mutaties voorzieningen	11	134		-127	
Subtotaal		7.398		7.293	
<u>Mutaties werkkapitaal:</u>					
Mutaties voorraden	6	163			
Mutaties vorderingen		-1.243			
Subtotaal		-1.080		-317	
Mutaties schulden		748			
Belastingdruk jaarrekening	18	-1.707			
		-959		-243	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.359		6.733	
Kasstroom uit operationele activiteiten			5.359		6.733
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:					
Investerings materiële vaste activa	4	-2.716		-54.598	
		-2.716		-54.598	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-2.716		-54.598
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:					
Investerings finaciele vaste activa	5	-4.000		230	
ontvangen aflossingen		100			
Desinvesteringen fiannciele vaste activa		3.018		0	
Dividend		-3		-4	
		-885		226	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			-885		226
Netto kasstroom boekjaar:					
Liquide middelen 1 april		12.504		60.143	
Liquide middelen 31 maart		14.262		12.504	
Mutatie liquide middelen boekjaar		1.758		-47.639	

Ms. 'Schulpengat' in afwachting van een koper aan de kade in de NIOZ haven

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

1. Algemeen

1.1. Bedragen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De periode van het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart en is gebaseerd op continuïteit van de onderneming. Alle hierna opgenomen bedragen zijn, indien niet anders weergegeven, in duizenden euro's. De jaarrekening is opgesteld op 28 juni 2018.

1.2. Activiteiten

De activiteiten van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit:

- het onderhouden van een bootdienst tussen Texel en Den Helder;
- het exploiteren van horecabedrijven.

Deze activiteiten vinden hoofdzakelijk in het binnenland plaats.

1.3. Vestigingsadres

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming is gevestigd op Pontweg 1, 1797 SN, Den Hoorn.

1.4. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van TESO N.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.5. Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappij(en) opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen, waarin N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op de balansdatum.

De groepsmaatschappij(en) worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het eventuele aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappij(en) worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappij(en) zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De in de groep begrepen vennootschappen zijn:

- N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn (100%)
- Rebotex B.V. te Den Hoorn (100%)

Alle groepsmaatschappij(en) zoals opgenomen in deze paragraaf worden aangemerkt als verbonden partij.

Garantiedokbeurt van ms. 'Texelstroom' bij Damen scheepswerf in januari 2018

1.6. Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

1.7. Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappij(en)

Vanaf de overnamedatum worden resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Hierbij wordt als overnamedatum beschouwd de datum dat beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend in de betreffende vennootschap. De verkrijgingprijs bestaat uit het geldbedrag of equivalent dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming, vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Groepsmaatschappij(en) blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

1.8. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het kasstroomoverzicht brengt, zoals de naam al zegt, de kasstromen binnen de onderneming in beeld, waarbij deze kasstroom gesplitst wordt in drie hoofdgroepen, te weten: operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Per saldo leidt dit tot een mutatie in het saldo liquide middelen.

President-commissaris Van den Broeck overhandigt het eerste exemplaar van "Een eigenwijze visionair uit Oudeschild, Theo Hoogerheide" aan voormalig president-commissaris Bakker

In de hier gehanteerde opzet wordt onder liquide middelen verstaan: kasgelden, tegoeden op bankrekeningen en direct opeisbare deposito's. Onze beleggingen in obligaties en langlopende deposito's worden aangehouden als belegging op lange termijn en zijn om die reden onder de financiële vaste activa opgenomen.

1.9. Vreemde valuta

Incidentele aankopen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de contante wisselkoers op de datum van afhandeling van de transactie.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1. Algemeen

Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderinggrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Behoudens de aanschaf van schepen, deze worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. In de balans, de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming.

2.4. Instandhoudingdoelstelling en waarderingmethode

Het systeem van waardering en winstbepaling is gericht op de handhaving van de specifieke koopkracht van het vermogen, geïnvesteerd in schepen en bedrijfsgebouwen en op handhaving van het nominale vermogen, geïnvesteerd in de overige activa. Deze beide doelstellingen worden gerealiseerd door de hierna te vermelden waarderinggrondslagen.

2.5. Materiële vaste activa

- *Schepen*
De schepen zijn gewaardeerd conform het 'besluit actuele waarde'. De basis voor de berekening is de actuele waarde van de schepen op het moment van de ingebruikname. De herwaardering van de schepen vindt niet plaats aan de hand van de vervangingswaarde, maar op basis van de ontwikkeling van de (actuele) kostprijs. Dit betekent dat er een jaarlijkse herwaardering plaatsvindt op basis van de aanschafwaarde minus de afschrijvingen plus de inschatting van de actuele kostprijs (aan de hand van relevante prijsindexcijfers). Daarnaast vindt bij aanschaf van schepen een herijking plaats.
- *Bedrijfsgebouwen*
De bedrijfsgebouwen zijn gewaardeerd op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De ondergrond van de gebouwen is verkregen in erfpacht of wordt gehuurd. Het reserve opstel terrein en de ondergrond zijn in eigendom. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het actief. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.
- *Overige*
De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur.
Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

2.6. Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatie-methode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Obligaties met een vaste looptijd die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Obligaties zonder vaste looptijd worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Eventuele agio of disagio wordt hierbij op de balans opgenomen onder de overlopende posten, waarbij de afschrijving plaatsvindt op basis van de resterende looptijd van de betreffende obligaties. Langlopende deposito's zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De perpetuele obligaties, die geen vaste looptijd hebben en vrij ter beschikking staan, zijn gewaardeerd tegen marktwaarde.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'); afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

2.7. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort bepaald. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.8. Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs. De goederen worden verbruikt via de first in first out methode. Waarbij in beginsel de technische en economische levensduur gelijk is aan de levensduur van het onderhavige schip. Ingeval artikelen opgenomen in de voorraad niet meer voldoen aan de technische specificaties worden deze afgewaardeerd bijvoorbeeld nadat bij modificaties aan het schip onderdelen niet meer gebruikt kunnen worden.

2.9. Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid, op individuele grondslag bepaald. Indien niet anders vermeld hebben de vorderingen een looptijd korter dan een jaar.

2.10. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.11. Herwaarderingsreserve

Herwaarderingsreserves worden onder aftrek van de latent verschuldigde belastingen in de herwaarderingsreserve opgenomen.

2.12. Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

- Latente belastingen

Voor tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale winstberekening wordt de daardoor per saldo uitgestelde belasting tegen het nominale tarief geldend na het verslagjaar als passiefpost opgenomen.

Actieve belastinglatenties worden tegen het voor het geldende nominale tarief na het verslagjaar in aanmerking genomen, indien realisatie naar verwachting te zijner tijd kan plaatsvinden.

- Survey schepen

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de schepen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Het bedrag dat wordt toegevoegd aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periodiciteit waarmee het onderhoud wordt uitgevoerd. Deze voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling over de boekjaren heen van de lasten voor periodiek uit te voeren groot onderhoud aan de schepen.

2.13 Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Opwaardering uitstraling veerhaven 't Horntje'. Gedeputeerde Loggen (Provincie Noord-Holland) en directeur Hamhuis (Waddenfonds) planten met andere financiers en de initiatiefnemers helmgras op nieuw aangelegd duin.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1. Algemeen

De bepaling van het resultaat wordt gebaseerd op de hiervoor opgenomen algemene beginselen en waarderingsgrondslagen voor de afzonderlijke activa en passiva. Voor de toerekening van de omzet aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van het moment waarop de goederen geleverd zijn of de vervoersprestatie is verricht, dan wel het recht op vervoersprestatie is vervallen. Overige opbrengsten worden eerst verantwoord, wanneer zij zijn gerealiseerd. Voor de toerekening van de kosten aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van de causale relatie tussen omzet en kosten. Voor zover die relatie niet direct valt te onderkennen worden kosten of verliezen opgenomen zodra zij bekend zijn.

3.2. Omzet en kostprijs van de omzet

Onder omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor diensten en geleverde goederen, exclusief omzetbelasting. Onder kostprijs van de omzet wordt verstaan de direct aan de goederen, diensten en geleverde goederen toe te rekenen kosten en afschrijvingen.

3.3. Algemene beheerskosten

De kosten van de ondersteunende diensten, te weten directie, front office en algemeen beheer, welke niet direct aan de goederen en diensten zijn toe te rekenen, zijn opgenomen onder de algemene beheerskosten.

3.4. Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend volgens de lineaire methode, waarbij voor de schepen uitgegaan wordt van de actuele waarde, voor de bedrijfsgebouwen op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur en voor de overige materiële vaste activa van de aanschaffingswaarde. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn bij het bedrijfsresultaat inbegrepen.

Aanleg van de nieuwe promenade op de Texelse veerhaven

3.5. Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft een aantal pensioenregelingen. Deze regelingen zijn voor de verwerking in de jaarrekening aangemerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Hierbij worden premies betaald aan verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen gebaseerd op het salaris in het betreffende jaar. Het betreft een middenloonregeling. N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft voor deze pensioenregeling geen andere wettelijke of feitelijke verplichting indien er zich een tekort voordoet bij de verzekeringsmaatschappij of het pensioenfonds.

3.6. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.7. Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de winst- en verliesrekening:

- financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd);
- waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.8. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

4. Materiële vaste activa € 116.508 (€ 116.520)

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfs-gebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april 2017	116.520	110.505	949	3.482	1.584
Investeringen	5.228	2.277	938	687	1.326
Ingebruikname activa	-2.512	0	0	0	-2.512
Herwaardering	3.328	3.328	0	0	0
	122.564	116.110	1.887	4.169	398
Afschrijvingen	6.056	5.451	175	430	0
Stand per 31 maart 2018	116.508	110.659	1.712	3.739	398

Afschrijvingstermijnen	25 jaar	5-30 jaar	5-10 jaar
------------------------	---------	-----------	-----------

De afschrijvingen worden naar tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend.

De investeringen betreffen de CNG installatie en modificaties op ms. ‘Texelstroom’ de verbouwing van de horecagelegenheid op de veerhaven in Den Helder en de matrixborden in Den Helder.

Bij de herwaardering van de schepen wordt de actuele kostprijs bepaald op basis van de daadwerkelijke offerte trajecten bij aanschaf van de schepen. Dit betreft maatwerk en er is geen andere betrouwbare referentiewaarde beschikbaar die tussen-tijds kan worden gehanteerd om de actuele waarde te bepalen. Gebleken is dat de indexering de werkelijkheid qua actuele waarde voldoende benaderd.

De activa in uitvoering betreffen de nieuwe TESO website en de vernieuwing van de lichtkranten op de terreinen. De afschrijvingen vinden plaats zodra het actief in gebruik wordt genomen. Bij de activering van de nieuwe website wordt deze opgenomen onder de Immateriële vaste activa.

5. Financiële vaste activa € 4.092 (€ 2.623)

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	deposito	obligaties vaste looptijd	obligaties perpetuele	deel- nemingen
Boekwaarde per 1 april 2017	2.623	0	65	2.466	92
Aflossing /(des) investeringen	916	4.000	-65	-3.019	0
Gerealiseerde herwaardering	553	0	0	553	0
Boekwaarde per 31 maart 2018	4.092	4.000	0	0	92

De obligaties met een vaste looptijd die aangehouden worden tot einde looptijd zijn afgelost. De restant perpetuels zijn in dit boekjaar verkocht.

Alle vorderingen die in de financiële vaste activa zijn opgenomen hebben initieel een resterende looptijd langer dan een jaar.

6. Voorraden € 1.405 (€ 1.568)

De voorraden omvatten voornamelijk brandstof en onderdelen ten behoeve van de schepen.

7. Te ontvangen rente € 24 (€ 14)

Dit betreft met name de te ontvangen rente van de liquide middelen.

8. Belastingen en premies sociale verzekeringen € 345 (€ 0) en € 174 (€ 699)

	31 maart 2018	31 maart 2017
Vennootschapsbelasting	-345	528
Omzetbelasting	-5	-18
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	179	189
	-171	699

Deze post bestaat uit de vordering vennootschapsbelasting € 345 en de te betalen bedragen aan belasting en premies sociale verzekering zijnde € 174.

9. Overige vorderingen en overlopende activa € 1.056 (€ 242)

Dit betreft € 1.056 (v.j. € 242) aan overige vorderingen.

Op 8 mei 2017 werd gedurende de nacht in de fuik op de Texelse veerhaven voor de eerste keer CNG gebunkerd

10. Liquide middelen € 14.262 (€ 12.504)

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen.

11. Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de vennootschappelijke balans nader toegelicht.

Plaatsing van matrixborden in Den Helder op 8 maart 2018

12. Voorzieningen € 8.892 (€ 8.327)

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	totaal	latente belastingen	survey schepen
Stand per 1 april 2017	8.327	7.496	831
Dotaties	1.456	832	624
Onttrekkingen	-891	-401	-490
Stand per 31 maart 2018	8.892	7.927	965

De voorzieningen hebben overwegend een langlopend karakter. Het kortlopende deel (korter dan een jaar) bestaat grotendeels uit de dokkingkosten voor ms. "Dokter Wagemaker".

- Latente belastingen
Deze post heeft betrekking op het verschil tussen de waardering van de activa en de passiva in de jaarrekening en de fiscale waardering, berekend naar het vennootschapsbelastingtarief van 25%.
- Survey schepen
De voorziening voor survey van de schepen is gebaseerd op een langetermijnplanning.

13. Overige schulden € 2.596 (€ 2.069)

	31 maart 2018	31 maart 2017
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.615	1.485
Overige kosten	981	584
	2.596	2.069

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen
Brandstof, voor CNG geldt tot nader order een contractuele verplichting om jaarlijks 2 miljoen kuub aardgas af te nemen, indien daaraan niet wordt voldaan is TESO een bijdrage in de vaste kosten van de CNG walinfrastructuur verschuldigd aan Pitpoint. Daarnaast is een termijncontract afgesloten (einde looptijd 31 december 2018) voor afname van een miljoen liter gasolie tegen een vastgestelde prijs.

15. Netto-omzet

De omzet is in het verslagjaar ten opzichte van vorig boekjaar is met 4,7% gestegen.

Specificatie van de omzetcategorieën:

	2017/2018	2016/2017
Opbrengsten uit kaartverkoop	23.444	22.671
Opbrengsten uit horeca	3.676	3.239
Overige opbrengsten	85	84
	27.205	25.994

16. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2017/2018	2016/2017
Lonen, salarissen en sociale lasten	8.349	8.514
Brandstof en onderhoud schepen	6.123	4.629
Afschrijvingen	6.056	4.195
Overige kosten	5.521	5.537
	26.049	22.875

16.1. Lonen, salarissen en sociale lasten

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2017/2018	2016/2017
Salarissen	6.537	6.753
Sociale lasten	1.010	972
Pensioenlasten	802	789
	8.349	8.514

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode. De uitvoerder is Pensioenfonds Vervoer en de dekkingsgraad van Pensioenfonds vervoer bedraagt op 31 maart 2018 105,5%.

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	2017/2018	2016/2017
Operationele dienst	78,6	78,3
Horeca	31,8	26,9
Ondersteunende diensten	18,1	16,5
Directie en staf	5,7	5,7
	134,2	127,4

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 156 medewerkers (v.j. 156). In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest. De commissarissen hebben in het verslagjaar gezamenlijk een bezoldiging genoten van € 26 (v.j. € 25).

16.2. Kosten schepen

In de kostprijs van de omzet zijn tevens inbegrepen de volgende kosten voor brandstof en onderhoud van de schepen:

	2017/2018	2016/2017
Gas- en smeerolie	2.907	2.076
Verzekeringen en nautische kosten	134	239
Onderhoud schepen	3.082	2.314
	6.123	4.629

17. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	2017/2018	2016/2017
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	65	105
Waardering effecten (perpetuele obligaties)	553	556
Overige rentelasten en -kosten	-13	0
	605	661

De Shippax award, toegekend aan TESO vanwege duurzame technieken die op innovatieve wijze zijn toegepast in het ontwerp van hybride veerboot ms. ‘Texelstroom’

18. Belastingen

Over 2017/2018 is € 432.000 ten laste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van 24,5% (toepasselijk belastingtarief is 25%). Dit bestaat uit € 833.000 vennootschapsbelasting 2017/2018 inclusief correcties voorgaande jaren en voor € 401.000 uit de mutatie van de voorziening latente belastingen.

Afwikkeling verkeersstromen veerhaventerrein Den Helder tijdens laden en lossen op Goede Vrijdag 2017

IV – Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	31 maart 2018		31 maart 2017	
VASTE ACTIVA					
<i>Materiële vaste activa</i>	20				
Schepen		110.659		110.505	
Bedrijfsgebouwen		1.712		949	
Overige vaste activa		3.634		3.332	
Activa in uitvoering		<u>398</u>		<u>1.584</u>	
			116.403		116.370
<i>Financiële vaste activa</i>	21		4.994		3.363
VLOTTENDE ACTIVA					
<i>Voorraden</i>			1.226		1.406
<i>Vorderingen</i>					
Debiteuren		509		121	
Te ontvangen rente		24		14	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12	345		0	
Overige vorderingen en overlopende activa	22	988		214	
			1.866		349
<i>Liquide middelen</i>	23		<u>14.174</u>		<u>12.441</u>
Totaal			<u><u>138.663</u></u>		<u><u>133.929</u></u>

Passiva

	Ref.	31 maart 2018		31 maart 2017	
EIGEN VERMOGEN					
Geplaatst kapitaal	24	45		45	
Herwaarderingsreserve		23.557		22.267	
Statutaire reserve		97.375		93.277	
Onverdeelde winst		<u>1.329</u>		<u>2.894</u>	
			122.306		118.483
VOORZIENINGEN					
			8.892		8.327
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Leveranciers		861		1.138	
Schuld aan groepsmaatschappijen		717		505	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		174		730	
Pensioen		196		126	
Vooruit ontvangen plaatskaarten		2.980		2.659	
Overige schulden	25	<u>2.537</u>		<u>1.961</u>	
			<u>7.465</u>		<u>7.119</u>
Totaal			<u><u>138.663</u></u>		<u><u>133.929</u></u>

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2017/2018		2016/2017	
Netto-omzet		24.215		23.391	
Kostprijs van de omzet	26	<u>-20.381</u>		<u>-18.049</u>	
Bruto-omzetresultaat		3.834		5.342	
Algemene beheerskosten	26	<u>-2.882</u>		<u>-2.359</u>	
Bedrijfsresultaat		952		2.983	
Uitkomst der financiële baten en las- ten	27	<u>605</u>		<u>660</u>	
Resultaat uit gewone bedrijfsuit- oefening voor belastingen		1.557		3.643	
Resultaat uit groepsmaatschappijen		162		109	
Belastingen	28	<u>-390</u>		<u>-858</u>	
Resultaat na belastingen		<u><u>1.329</u></u>		<u><u>2.894</u></u>	

19. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen waarvan invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening is in veel gevallen gelijk aan de toelichting op de geconsolideerde cijfers. Indien anders wordt dit toegelicht bij de betreffende post.

20. Materiële vaste activa € 116.403 (€ 116.370)

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfs- gebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april 2017	116.370	110.505	949	3.332	1.584
Investerings	5.228	2.277	938	687	1.326
Ingebruikname	-2.512	0	0		-2.512
Herwaardering	3.328	3.328	0	0	0
	<u>122.414</u>	<u>116.110</u>	<u>1.887</u>	<u>4.019</u>	<u>398</u>
Afschrijvingen	6.011	5.451	175	385	
Stand per 31 maart 2018	<u><u>116.403</u></u>	<u><u>110.659</u></u>	<u><u>1.712</u></u>	<u><u>3.634</u></u>	<u><u>398</u></u>

De afschrijvingen worden tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend.

		schepen	bedrijfs- gebouwen	overige vaste activa
Cummatieve aanschafwaarde	1 april 2017	129.961	5.566	8.725
Investerings boekjaar 2017-2018		2.277	938	687
Cummatieve aanschafwaarde	31 maart 2018	132.238	6.504	9.412
Cummatieve herwaardering	1 april 2017	36.341		
Toevoegingen		3.328		
Cummatieve herwaardering	31 maart 2018	39.669		
Cummatieve afschrijvingen	1 april 2017	55.796	4.617	5.393
Afschrijvingen boekjaar 2017-2018		5.451	175	385
Cummatieve afschrijvingen	31 maart 2018	61.247	4.792	5.778
		<u><u>110.659</u></u>	<u><u>1.712</u></u>	<u><u>3.634</u></u>

21. Financiële vaste activa € 4.994 (€ 3.363)

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

<u>Financiële vaste activa</u>	totaal	depositos	obligaties vaste looptijd	obligaties perpetuele	deel- nemingen
Boekwaarde per 1 april 2017	3.363	0	65	2.466	832
Aflossingen (Des)Investeringen	916	4.000	-65	-3.019	0
Waardering	715	0	0	553	162
Boekwaarde per 31 maart 2018	<u>4.994</u>	<u>4.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>994</u>

De perpetuele obligaties, die geen vaste looptijd hebben en vrij ter beschikking staan, zijn in dit boekjaar verkocht.

De rechtstreeks door N.V. Texels Eigen Stoomboot onderneming gehouden deelnemingen zijn:

<u>Naam vestigingsplaats</u>	<u>aandeel in geplaatst kapitaal in %</u>
<i>Deelneming waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend</i>	
Rebotex B.V., Den Hoorn	100
<i>Overige kapitaalbelangen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend</i>	
Kantoorpand Emmalaan B.V., Den Burg	16,7

22. Overige vorderingen en overlopende activa € 988 (€ 214)

Dit betreft € 988 (v.j. € 214).

23. Liquide middelen € 14.174 (€ 12.441)

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen.

24. Eigen vermogen

Gepaatst kapitaal € 45 (€ 45)

In deze post is in het verslagjaar geen wijziging gekomen. Alle geplaatste (gewone) aandelen zijn volgestort.

De specificatie van de geplaatste aandelen is als volgt (in €):

2.900 aandelen A van nominaal	f 25,-	ofwel	€ 11,34	32.899
711 aandelen A van nominaal	f 5,-	ofwel	€ 2,27	<u>1.613</u>
				34.512
240 aandelen B van nominaal	f 100,-	ofwel	€ 45,38	<u>10.891</u>
				<u>45.403</u>

Herwaarderingsreserve € 23.557 (€ 22.267)

De herwaarderingsreserve heeft geheel betrekking op waarderingsverschillen van materiële vaste activa, na aftrek van latente belasting op basis van het nominale belastingtarief.

	<u>2017/2018</u>	<u>2016/2017</u>
Balans per 1 april	22.267	10.697
Mutatie herwaardering	2.494	12.468
Gerealiseerd deel per 31 maart	<u>-1.204</u>	<u>-898</u>
Balans per 31 maart	<u>23.557</u>	<u>22.267</u>

Statutaire reserve € 97.375 (€ 93.277)

De toelichting is opgenomen onder de geconsolideerde jaarrekening punt 4 Materiële vaste activa.

De mutatie is als volgt te specificeren:

	<u>2017/2018</u>	<u>2016/2017</u>
Balans per 1 april	93.277	89.727
Gerealiseerde herwaardering	1.204	898
Vrijval te betalen dividend	3	4
Uit winstverdeling	<u>2.891</u>	<u>2.648</u>
Balans per 31 maart	<u>97.375</u>	<u>93.277</u>

De verwerking van het resultaat van het boekjaar 2017/2018 zal na het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaatsvinden. Conform de statutaire regeling in de overige gegevens worden de winsten uitgekeerd dan wel aan de statutaire reserves toegevoegd.

25. Overige schulden € 2.537 (€ 1.961)

De specificatie luidt:

	<u>31 maart 2018</u>	<u>31 maart 2017</u>
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.533	1.390
Overige kosten	1.004	571
	<u>2.537</u>	<u>1.961</u>
Balans per 31 maart	<u>97.375</u>	<u>93.277</u>

26. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2017/2018	2016/2017
Lonen, salarissen en sociale lasten	7.266	7.566
Brandstof en onderhoud schepen	5.989	4.390
Afschrijvingen	6.011	4.195
Overige kosten	3.997	4.257
	<u>23.263</u>	<u>20.408</u>

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2017/2018	2016/2017
Salarissen	5.646	5.979
Sociale lasten	860	836
Pensioenlasten	760	751
	<u>7.266</u>	<u>7.566</u>

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode.

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	2017/2018	2016/2017
Operationele dienst	78,6	78,3
Ondersteunende diensten	18,1	16,5
Directie en staf	5,7	5,7
	<u>102,4</u>	<u>100,5</u>

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 132 medewerkers (v.j. 132). Het aantal in dienst zijnde medewerkers per 31 maart 2018 bedroeg 126 (v.j. 126).

In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest. De commissarissen hebben in het verslagjaar gezamenlijk een bezoldiging genoten van € 26 (v.j. € 25).

27. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	2017/2018	2016/2017
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	65	104
Waardering effecten (perpetuele obligaties)	553	556
Overige rentelasten en -kosten	-13	0
	<u>605</u>	<u>660</u>

28. Belastingen

Over 2017/2018 is € 390.000 ten laste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van 24,5 % (toepasselijk belastingtarief is 25%). Dit bestaat uit € 791.000 vennootschapsbelasting 2017/2018 inclusief correcties voorgaande jaren en voor € 401.000 uit de mutatie van de voorziening latente belastingen.

29. Gebeurtenissen na balansdatum

De verkoop van ms “Schulpengat” heeft nog niet plaatsgevonden in dit boekjaar. De scheepsmakelaar is namens TESO in gesprek met mogelijke kopers. Verder hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen kunnen hebben voor de jaarrekening van TESO.

Winstbestemming

De winst bedraagt € 1.043

Krachtens artikel 24 van de statuten is onderstaand voorstel van de winstverdeling opgesteld:

Winst		1.329
Af: primair dividend aandelen B en A, 5%	2	
Aanvullend dividend aandelen A, maximaal 1%	1	
		<u>3</u>
Toe te voegen aan de statutaire reserve		<u>1.326</u>

Deze winstverdeling zal na het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders in de jaarrekening verwerkt worden.

Texel, 28 juni 2018

Raad van Commissarissen:	Directie:
drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris	mr. drs. C.H.S. de Waal

P.J.M. Poelmann, vice-president

mr. J. Dogger, secretaris

drs. M.J. Kuip

S. Bakker RA

Uw eigen aandeel

TESO heeft ruim drieduizend aandeelhouders, waarvan verreweg de meesten op Texel wonen. Of een sterke band met het eiland hebben. Bij sommigen is het aandeel al honderd jaar in de familie. Anderen komen als aandeelhouder pas kijken. Wie zijn deze mensen? Waarom hebben zij een aandeel? Hoe is het in hun bezit gekomen? En wat betekent dat voor hen? Wij laten drie van hen aan het woord.

Ondanks haar jeugdige leeftijd is **Luna Dral (17)** al ruim tien jaar aandeelhouder van TESO. „Mijn vader kocht een aandeel voor mijn moeder en een voor mij toen ik vier of vijf was.” Op haar aandeel staan illustere namen als A. Wagemaker en oud-directeur Theo Hoogerheide.

Al jong was Luna zich bewust van haar aandeel. „Dat kwam door de aandeelhouderspas met de gratis overtochten. Als wij terugkwamen van de overkant zei ik wel eens ‘Deze keer trakteer ik.’ Mijn vader had uitgelegd wat een aandeel inhoudt. Ook dat het belangrijk is dat veel Texelaars een aandeel hebben. Daardoor voelde het alsof we een beetje op onze boot zaten.” Luna koestert haar aandeel. „Ik vind het leuk. Speciaal dat ik deel van TESO mag uitmaken. De boot zelf is voor mij heel gewoon. Ik ben er mee opgegroeid. Daarom is het wel eens leuk om te zien dat het voor mensen die voor het eerst meevaren soms een heel avontuur is.” De jaarvergaderingen heeft ze nog nooit bezocht. „Nu ik wat ouder ben, ben ik dat wel van plan. Ik ben nu op een leeftijd dat ik begrijp waar het over gaat.”, voegt ze daar lachend aan toe.

Luna zit in het bestuur van het Jong Texelfonds en maakte in die functie kennis met directeur Cees de Waal en president-commissaris Frank van den Broeck. „Van TESO hebben we 15.000 euro gekregen voor nieuwe initiatieven van en voor jongeren op Texel. Ze nodigden ons als bestuur uit om te vertellen over het Jong Texelfonds. Dat is iets dat ik goed vind aan TESO. Ze nemen maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dat spreekt mij aan.” Vorig jaar was Luna aan boord van de Texelstroom toen in de hal in Den Helder een gijzeling plaatsvond. „We konden daardoor niet van boord. Al snel werd omgeroepen dat we gratis broodjes, soep, koffie en thee konden halen. Dat doen ze toch goed, vind ik. Ze denken mee met de Texelaars. En ze proberen de toeristen een plezierige overtocht te bieden.”

George Eelman (61) uit Den Burg kocht op aanraden van zijn broer een aandeel en heeft daar nooit spijt van gehad.

De eerste herinnering aan TESO is voor George Eelman een overtocht met de Dageraad. „Ik moest als jongetje naar het ziekenhuis voor mijn amandelen. De Dageraad was een kleine boot. Er konden zestien auto’s op en we vertrokken nog uit Oudeschild. Aan boord kreeg ik een ijsje van mijn moeder. Dat was een traktatie.” Zijn aandeel kocht hij in een de tijd voordat de prijzen flink stegen. „Dat was in het jaar 2000. Op aanraden van mijn broer. Ik dacht ‘wat moet ik er mee.’ ‘Doe het nou maar’, zei hij. ‘Je hebt gratis overtochten en de prijs gaat omhoog.’ Dat had hij goed gezien. De aandelen werden toen nog via de Rabobank verhandeld. Ik stond op een wachtlijst. Ze belden net op het moment dat we op het punt stonden op vakantie te gaan. Dat kwam eigenlijk niet zo goed uit. Ik moest meteen beslissen, anders ging het naar een ander. Ik heb ja gezegd en nooit spijt gehad.” George heeft bijzondere herinneringen aan de Molengat. „Aan boord heb ik mijn eerste vrouw, Betty Witte, leren kennen. We zijn ook aan boord getrouwd.” Met de Marsdiep en eerste Texelstroom maakte George in

zijn jeugd menige overtocht. „Zoals zoveel Tesselaars ging hij in Den Helder naar school. Er was een speciaal tarief voor scholieren. In het begin moesten we in een aparte ruimte, helemaal onderin. Later hoefde dat niet meer.” De eerste jaren liet George de jaarlijkse vergadering van aandeelhouders aan zich voorbij gaan. Tegenwoordig is hij altijd van de partij. „Ik vind het gezellig maar het is ook nuttig. Je hoort meer, over de financiën, de planning, de nieuwe schepen.” Als aandeelhouder heeft hij twee nieuwe boten in de vaart zien komen. En stapte hij bij de eerste de beste gelegenheid aan boord. Zo kwam zijn foto, genomen aan boord van de Dokter Wagemaker, in het jubileumboek ‘Een Eeuw Eigen’ terecht.

De ‘E’ van ‘Eigen’ is de belangrijkste letter in de naam TESO, zegt mevrouw de Lugt-Parlevliet (87).

„Dat eigen is zo bepalend en is dat al 111 jaar lang. Dokter Wagemaker had dat goed gezien. Lokaal initiatief.

Tegenwoordig zie je dat op allerlei gebied. De veerdienst is van levensbelang, het is de levensader van Texel. En dienstverlening staat bij TESO hoog in het vaandel. De medewerkers zijn betrokken. Dat merk je bij iedere overtocht. TESO garandeert veiligheid, continuïteit en betaalbaarheid. En dat op de modernste en meest duurzaam uitgeruste schepen. Overkanters zijn vaak vol bewondering dat het schip in zo korte kan tijd lossen en laden.” Door haar huwelijk in 1954 kwam mevrouw de Lugt op Texel in een TESO-familie terecht. Haar schoonvader zat,

evenals enkele decennia later haar zoon Dirk, in de Raad van Commissarissen. „TESO kwam vaak ter sprake. Het was een moeilijke tijd voor de veerdienst. Er moest een nieuw schip komen. Dat werd de Dageraad. Er was maar een klein aandelenkapitaal en banken durfden het niet aan om een hypotheek te geven. In de jaren daarna begon het toerisme op te komen en werd de financiële positie van TESO sterker.” Pas getrouwd reed het echtpaar, met de van schoonvader geleende auto, naar haar ouders in Haarlemmermeer. „We kwamen net op tijd terug voor de laatste boot, een zijlader, de oude Dokter Wagemaker. Het water golfde over de kade. Ik durfde niet over de loopplank. Jan de Vries, een medewerker van TESO, heeft mij op zijn rug aan boord gedragen. Zo ver ging de dienstverlening!!!!” De vroegere kapiteins waren autoriteiten. Op de oudere schepen waren ze zichtbaarder. „Er gingen in die tijd nog niet veel auto’s mee. Wel veel fietsen en voetgangers. Toen alles weer eens door elkaar krioelde, schoof de kapitein, een van de broers Schagen, het raam van de stuurhut naar beneden, stak zijn hoofd eruit en riep zo de mensen tot de orde.” Het is belangrijk dat veel aandelen in Texelse handen zijn, vindt mevrouw de Lugt. „Gelukkig zijn veel Texelaars daarvan doordrongen en blijven aandelen generaties lang in de families.”

Statutaire bepaling inzake winstverdeling	Uittreksel statuten	
<i>Artikel 24</i> Winstverdeling - De algemene vergadering van aandeelhouders is bevoegd, al dan niet op voorstel van de Raad van Commissarissen, een gedeelte van de winst te reserveren. - Van de winst of de dan resterende winst, wordt aan de houders van aandelen B vijf procent (5%) primair dividend over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit uitgekeerd, of zoveel minder als de voor uitkering beschikbare winst toelaat; vervolgens wordt vijf procent (5%) primair dividend uitgekeerd aan houders van aandelen A over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit. Er vindt geen verdere uitkering aan houders van aandelen B plaats. - Van de overblijvende winst komt veertig procent aan de houders van aandelen A toe; doch slechts voor zover het dividend in totaal hoogstens zes procent (6%) over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit bedraagt. - Voor zover er daarna nog winst resteert wordt deze gereserveerd voor doeleinden van algemeen belang, en wel in die mate dat voor zover overschotten niet in een reservefonds worden gestort, deze steeds moeten worden aangewend, hetzij voor verlaging van de tarieven, hetzij voor de verbetering van het vervoer, hetzij voor aanverwante doeleinden, waardoor de continuïteit van de onderneming zal zijn gewaarborgd. - Het dividend is veertien dagen na vaststelling opeisbaar, tegen inlevering van het daarvoor aangewezen dividendbewijs. - Het vastgestelde dividend vervalt aan de vennootschap voor zover dit niet binnen vijf jaar na de betaalbaarstelling is opgevraagd.	<i>Artikel 8</i> - Niemand kan houder zijn van aandelen tot een groter gezamenlijk nominaal bedrag dan (het equivalent in euro van) tweeduizend vijfhonderd gulden (NLG 2.500,-). - De Raad van Commissarissen is bevoegd bij onherroepelijk besluit aan in dit besluit met name genoemde personen dispensatie van het in lid 1 opgenomen verbod te verlenen. Aan het verlenen van de dispensatie kunnen voorwaarden worden gesteld. - De aandeelhouder die anders dan tengevolge van overdracht van aandelen niet (meer) aan het verbod van lid 1 voldoet, kan voor al zijn aandelen het vergader- en stemrecht uitoefenen, onverminderd de dienaangaande in de statuten opgenomen beperkingen. Het recht op dividend over het meerdere van de aandelen wordt opgeschort. De opschorting van het recht op dividend vervalt indien en zodra de vennootschap op verzoek van de desbetreffende aandeelhouder niet binnen drie maanden één of meer gegadigde(n) aanwijst die bereid en in staat is (zijn) de betrokken aandelen over te nemen tegen een prijs, vast te stellen door een deskundige, op verzoek van de meest gerede partij aan te wijzen door de Rechtbank te Alkmaar, sector Kanton.	- Stemming door gemachtigden moet krachtens schriftelijke volmacht geschieden. - Alleen aandeelhouders, notarissen, advocaten, registeraccountants en accountant-administratieconsulenten kunnen als gemachtigde optreden en iedere aandeelhouder kan slechts één andere aandeelhouder als gemachtigde vertegenwoordigen, alles behoudens de rechten welke de wettelijke vertegenwoordiger heeft. Ook kunnen aandeelhouders zich ter vergadering door een deskundige als hier bedoeld laten bijstaan. - Eenieder die ter vergadering aan een stemming wil deelnemen, anders dan wegens het zelf zijn van houder van aandelen, is verplicht vóór het tekenen van de presentielijst op de vergadering ten genoegen van degene(n) die de vergadering heeft (hebben) bijeengeroepen aan te tonen, dat hij bevoegd is het aan die aandelen verbonden stemrecht uit te oefenen. - De directie kan bij de bijeenroeping van een algemene vergadering van aandeelhouders bepalen dat als stem- of vergadergerechtigden in de zin van dit artikel hebben te gelden zij die op een daarbij te bepalen tijdstip die rechten hebben en als zodanig zijn ingeschreven in een door de directie aangewezen register, ongeacht wie ten tijde van de vergadering de rechthebbenden zijn. De uiterste dag van registratie mag niet vroeger worden gesteld dan op de zevende dag vóór die der vergadering. Bij de oproeping voor de vergadering wordt de dag van registratie vermeld evenals de wijze waarop de stem- of vergadergerechtigden zich kunnen laten registreren en de wijze waarop zij hun rechten kunnen uitoefenen.
	<i>Artikel 26</i> - De leden van de Raad van Commissarissen en de directie, de aandeelhouders, hun gemachtigden, hun wettelijke vertegenwoordigers en overigens allen waarvan de wet zulks bepaalt, hebben toegang tot de algemene vergadering van aandeelhouders. - Iedere aandeelhouder, onverschillig hoeveel aandelen hij bezit, brengt slechts één stem uit.	

VI – Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

<i>Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming</i>	
Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017/2018	Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
<i>Ons oordeel</i> Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 maart 2018 van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming op 31 maart 2018 en van het resultaat over de periode 1 april 2017 tot en met 31 maart 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De jaarrekening bestaat uit: • de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 maart 2018; • de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over de periode 1 april 2017 tot en met 31 maart 2018; • de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. <i>De basis voor ons oordeel</i> Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening. Wij zijn onafhankelijk van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.	Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit: • het verslag van de directie aan de aandeelhouders; • de overige gegevens. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie: • met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat; • alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afweten of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling,
tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap. Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit: • het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;	
• het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit; • het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan; • het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven; • het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; • het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.	
Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.	
Amsterdam, 28 juni 2018	
Ernst & Young Accountants LLP	
w.g. drs. P.C. van Dijk RA	
	

Colofon

Fotografie:

Pieter de Vries

Flying Focus

René Pop

John Smit Videolux

TESO archief

Vormgeving en prepress:

Ralph Grabowski, Zilte Zaken

Druk:

Langeveld & de Rooy

Oplage:

750 exemplaren

